

OMC: cap a la liberalització de l'agricultura

La cimera de l'Organització Mundial del Comerç celebrada a Hong Kong es va salvar en l'últim segon. El diumenge 18 de desembre a la matinada, el representant de la Unió Europea a la cimera de l'OMC, l'anglès Peter Mandelson, va desbloquejar l'acord final acceptant el compromís d'eliminar les subvencions a les exportacions agrícoles a partir del 2013. De la capital asiàtica va sortir un acord de mínims entre els 149 països membres de l'OMC en què s'ha tractat de conciliar els interessos de la UE i els EUA d'una banda, i els dels països en desenvolupament de l'altra.

En què s'ha concretat finalment aquest acord de mínims? La mesura més significativa és que al final del 2013 se suprimiran totes les ajudes directes a les exportacions agrícoles, que només a la Unió Europea sumen al voltant de 2.800 milions d'euros l'any per als seus agricultors. De la cimera de Hong Kong, les dues conseqüències més importants per al comerç mundial seran la de posar fi a les subvencions agrícoles a l'exportació dels països rics –els Estats Units i la UE– l'any 2013, i la possibilitat per als països més pobres de poder exportar una gran part dels seus productes d'altres sectors als estats més desenvolupats sense pagar drets de duana ni satisfer possibles quotes. En canvi, sobre les subvencions internes que reparteixen els estats industrialitzats a la seua agricultura, no hi ha cap acord.

El pacte de compromís a què es va arribar no és completament satisfactori per a cap de les dues parts. El debat de fons que s'està produint sobre el futur de l'agricultura en les últimes cimeres de l'OMC es podria resumir a grans trets de la manera següent: els països en via de desenvolupament tenen en l'agricultura la via principal per començar a eixir de la situació de penúria en què es troben, però el proteccionisme que els països rics mantenen amb els seus agricultors actua en els mercats in-

La darrera cimera de l'Organització Mundial del Comerç ha acordat eliminar les subvencions a les exportacions agrícoles per al 2013. Els efectes, ací, no seran tan negatius.

ternacionals com a fre de la lliure competitivitat i no afavoreix el creixement agrari i econòmic dels països menys avançats.

La paradoxa és que l'agricultura, l'anomenat sector primari, constitueix el primer pas per a la construcció d'un sistema econòmic modern i que puga generar poder adquisitiu en la societat, és a dir, consumidors. Amb aquests nous "clients", la indústria dels països més desenvolupats podria guanyar un mercat molt valuós per al seu futur. És a dir, a llarg termini, el bloc dels països que s'oposen a la liberalització completa de l'agricultura, comandats per la UE, seran els més beneficiats pel creixement dels països agrícoles. Però, per aconseguir-ho, han de permetre el creixement dels països en via de desenvolupament en sectors com l'agrícola, en lloc d'asfixiar el seu sector primari amb mesures proteccionistes com els aranzels de frontera, les ajudes directes i les subvencions a l'exportació.

Empat entre els països rics i els pobres. L'acord aconseguit a Hong Kong és un primer i modest pas per arribar a la supressió del fort proteccionisme agrícola existent en els països de la Unió Europea i els Estats Units. Es tracta d'un pacte que deixa molts de-

talls pendents, però que representa l'inici d'una major liberalització del comerç agrícola. El resultat de la cimera es podria resumir com un empat tècnic entre els interessos dels països en via de desenvolupament, l'anomenat G-20, i els industrialitzats.

Per al principal portaveu dels països en desenvolupament, el brasiler Celso Amorim, "l'acord és modest però no insignificant". "No és la dada que volíem, però almenys és una dada. No és l'ideal, però és raonable", reconeix el líder del G-20. Més optimista es va mostrar el ministre indi Kamal Nat: "Ha acabat la competitivitat artificial dels productes agrícoles." Per la seua banda, el comissari europeu de Comerç, Peter Mandelson, va assenyalar que "no és un acord suficient per definir aquesta cimera com un èxit, però de moment és suficient per evitar considerar-la com un fracàs".

La sensació que ha deixat la cimera de Hong Kong és la que de moment s'han signat "taules" entre les posicions proteccionistes dels països rics i la liberalització agrícola reclamada pels països en via de desenvolupament. Tal com assenyalaria Pascal Lamy, director general de l'OMC, "el balanç és que hem avançat un 5%, però que encara queda un 40% perquè es puga complir l'objectiu de liberalitzar els intercanvis tal com es va fixar a Doha l'any 2001.

Per contra, els grans perdedors de la cimera de Hong Kong han estat els països africans, els més pobres, que aspiraven a aconseguir que nacions riques com els Estats Units concretaren la seua promesa d'anul·lar les ajudes internes a la producció de cotó. Països com Mali, Burkina Faso, Txad o Benín no aconseguiren finalment que els EUA eliminaren part dels 3.500 milions d'euros en subsidis que aquest país concedeix als seus productors i que cada any contribueixen a enfonsar el preu del cotó, un producte estratègic per al creixement de molts països africans.

Poques repercussions en l'agricultura mediterrània. Les mesures adoptades en la cimera de Hong Kong no tindran moltes conseqüències en l'agricultura mediterrània. Tal com va explicar el secretari espanyol d'estat de Comerç i Indústria, Pedro Mejía, "el desmantellament d'aquests subsidis no

EL TEMPS

D'esquerra a dreta, Joan Brusca –Unió de Llauradors i Ramaders – COAG–, Cristòbal Aguado –Associació Valenciana d'Agricultors (AVA-Asaja)– i Joan Caball –Unió de Pagesos–. Tots tres pensen que els acords de l'OMC no tindran gaires efectes en la nostra agricultura.

té gaires repercussions per a la nostra agricultura. En subsidis als exportadors, paguem al voltant de 150 milions d'euros, mentre que a tot Europa es canalitzen subsidis per valor de 2.700 milions d'euros”.

Per la seua banda, els representants del sector agrari valencià tampoc no esperaven que la liberalització de l'any 2013 tinguera un efecte significatiu sobre l'agricultura mediterrània. Per a Cristòbal Aguado, president de l'Associació Valenciana d'Agricultors (AVA-Asaja), l'acord assolit a Hong Kong “a penes tindrà una incidència testimonial sobre l'agricultura valenciana”, ja que el punt més important acordat tan sols preveu la supressió de les ajudes a les exportacions, i el sector agrícola valencià gairebé no es beneficia d'aquest tipus de subvencions, de fet, i tal com acabem de dir, a tot l'estat espanyol tan sols es perceben 150 milions d'euros anuals per aquest concepte.

Per la seua banda, Joan Brusca, secretari general de la Unió de Llauradors – COAG, també coincidia a assenyalar que l'acord de Hong Kong tindrà unes conseqüències molt limitades per al nostre sector primari: “L'agricultura valenciana està molt present en el mercat, per tant, les ajudes directes no són tan importants per a nosaltres com per a altres països europeus.” Els dos principals dirigents agrícoles valen-

La cimera ha estat un empat tècnic entre els interessos dels països en desenvolupament i els dels industrialitzats

cians pensen que el relatiu “fracàs” de l'última cimera de l'OMC no és una mala notícia per al camp mediterrani, ja que de moment no aprofundeix en la liberalització del comerç agrícola mundial.

Joan Caball, coordinador nacional d'Unió de Pagesos, opina que “el resultat d'aquesta cimera és el de sempre, perquè finalment la Unió Europea acaba posant sobre la taula l'agricultura com a moneda de canvi en benefici d'altres sectors econòmics que els interesses més. A més, hi ha un fals debat, una falsa solidaritat que intenta vendre que els pagesos dels països desenvolupats tenim molts més problemes que els de subdesenvolupats. I la veritat és que la problemàtica de les polítiques agràries i el desenvolupament del sector és ben present a tots dos mons”. En aquest sentit, Caball creu que el resultat de la cimera de l'OMC posa de manifest que la UE ja no té arguments per no tirar endavant reformes estructurals i polítiques que tinguin en compte les necessitats del sector. Amb tot, puntualitza que

“per molt que s'exportin més productes agraris dels països en desenvolupament, no solucionarà els seus problemes, perquè finalment se'n beneficien les grans multinacionals que compren i venen”.

Fa poques setmanes el catedràtic d'Economia i Política Agrària Jaime Lamo de Espinosa ja avançava que el resultat més convenient per a l'agricultura mediterrània durant la ronda de negociacions de l'OMC “seria l'empat entre els interessos de la UE i els dels països en via de desenvolupament”. I és que, certament, l'agricultura de casa nostra no és una de les principals afavorides pel proteccionisme que reclama la UE. Segons Lamo de Espinosa, les ajudes directes que reben el País Valencià i Catalunya tan sols representen entre el 3% i el 5% de la renda agrària, mentre que alguns sectors agraris de l'Europa continental registren percentatges d'ajuda que oscil·len entre el 30% i el 50%.

Alexandre Carbó